

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 23 (1)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Marta 1931.

PATENTNI SPIS BR. 7743

Richard Bendlin, poslovođa mlekarika i Dr. Ottokar Urbasch, hemičar, Wien, Austrija.

Postupak i sprava za čišćenje i mešanje masti.

Prijava od 6. januara 1930.

Važi od 1. juna 1930.

Traženo pravo prvenstva od 9. januara 1929. (Austrija).

Ovaj pronalazak se odnosi na postupak i spravu za čišćenje i mešanje masti maslenih osobina i sastoji se u tome, da se te materije ili mešavine podele u rezance na pr. presom za rezance, koji se zatim mlazovima tečnog sredstva za pranje na pr. vodom, temperature ispod tačke topljenja masti, neposredno pri izlazu iz matrice rastržu u male delove i dalje odnose vodom. Time nečistoća masti dospeva rastvorena ili čvrsta u tečnost za pranje, na čijoj se površini izlučuju delići masti dobro izmešani. Te se mogu lako osloboditi od sredstva za pranje, koje zadržavaju u sebi kao sunder, pomoću tiskanja ili bacanja ili drugim kakvim poznatim postupkom. Pri tome se izlučuju čvrste nečistoće na pr. pokvareni kazein ili t. sl. na dnu suda, u kojem se nalazi sredstvo za pranje. Ako masti sadrže samo rastvorljivu nečistoću, kao kuhinsku so ili t. sl., to se može sredstvo za pranje odn. mešavina delića masti neposredno ispred prese za rezance odvesti u jedan centrifugalni filter, gde se vrši odvajanje od tečnosti za pranje.

Na nacrtu predstavlja sl. 1. vertikalni presek sprave za izvođenje postupka u jednom primeru izvođenja. Sa 1 je obeležen cilindar prese za rezance, pod čijim se klipom 2 u prostoru 3 nalazi sirovo maslo, margarin ili t. sl. prema tome, šta se želi prečistiti. Kretanjem klipa 2 prema matrici 4 pritiskuje se mast kroz kanale 5 i na

taj se način pretvara u rezance, koje odmah po izlazu iz matrice 4 preseca vodeći mlaz. Razumljivo je samo po sebi, da se kod toga postupka za prečišćavanje na mesto prese sa klipom može upotrebiti pužasta presa ili drugo kakvo postrojenje za presovanje. Kroz cev 6 i štrcaljku 7 teče voda, koja obrazuje mlaz za sečenje i pranje prema produženju 8 matrice 4. Ovim se produženjem bez udara deli voda u pravcu poluprečnika po matrici i seče iz nje izlazeće masti. Na obodu 9 matrice 4 se sklizavaju bez udara delići masti i vodena mešavina u pravcu cevi 10 i dalje teku kroz grlić 11 u rezervoar 12. Ovde se penje na površinu tečnosti za pranje u ukusno izgledajućem i sunderastom obliku. Ako se čisti maslo ili margarin, tada se pokvareno masleno mleko, koje prlja tu robu, nalazi u vodi za pranje. Razumljivo je, da se mlazevi vode mogu voditi i u suprotnom pravcu, dakle od obima ka srednjoj matrici.

Čišćenje masti može se u slučaju potrebe i ponoviti, pri čemu se sunderaste grudvice masti iz rezervoara ponovo slavlaju u presu za rezance, pa se sa njima postupa, kao što je to ranije opisano.

Kao sredstvo za pranje mogu se upotrebiti alkalno ili kiselo reagirajući vodeni ili drugi rastvori, da bi se na pr. žilavi rastvorljivi delovi masti uklonili iz materijala. Posle takvog prečišćavanja može se vršiti

ponovno prečišćavanje sa čistom vodom bez klica.

U grudvicama masti nalazeća se tečnost, kao što je već ranije pomenuto, može se iz istih ukloniti presovanjem ili bacanjem, pri čemu se tim radnim postupcima može dati boja ili kalemljenje čistim odgojima sa mlečnom kiselinom, bakterijama, na poznati način, da bi se očišćenoj robi dala željena boja ili željeni miris i ukus.

Mešavina masti i tečnosti za pranje može da se vodi neposredno od prese za rezance u centrifugu, snabdevenu filterovima i to onda, kada ne sadrži više nikakvih čvrstih netopljivih nečistoća. Tada se u bacaču ne vrši samo odvajanje masti i tečnosti za pranje, nego i dobro mešanje delića masti, što je neophodno potrebno kod čišćenja mešavina masti za dobijanje homogenog produkta. Mast se može i u centrifugi naknadno isprati sa proizvoljnom tečnošću, kada se ona pri tome u centrifugi rasprši i kada se održava ispravna brzina obrtanja, kod koje se gromuljice masti ne stavljaju u jedan komad. I bojadisanje i aromatiziranje masti sa bakterijama mlečne kiseline vrši se na poznat način u centrifugi.

Celishodno mogu oba radna postupka sledovati jedan drugome, pri čemu se zaustavljanjem mešavine sredstava za pranje masnih delova prvo dobijaju očišćene grudve masti u rezervoaru i one se tada neposredno još jedanput peru u presi za rezance, pa se zatim vode u filtersku centrifugu.

Ovde opisani postupak otvara proizvodnji masla nove puteve, pri čemu se i na malim mlekarskim gazdinstvima može spraviti dugo držeća roba na jednostavan način

dodavanjem maslu materija, koje ubijaju klice (so i t. sl.), koja roba nije određena za upotrebu odmah i koja prvo dospeva kao sirovo maslo u zavode za prečišćavanje. U pomenutim zavodima se izlučuju materijali, koji su maslo pretvorili u robu za dugo trajanje, i onda se oplemenjava u robu, koja se može jesti.

Opisani postupak ne uništava vitamine masti i bolje čisti masti od američanskog postupka za gnječenje valjcima, koji je do sada bio u upotrebi.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za čišćenje i menjanje masti u fino usitnjenom stanju sa tečnostima (tečnostima za pranje), naznačen time, što se presom ili t. sl. izdelfene masti kidaju mlazovima tečnosti za pranje prilikom obrazovanja istih u male delove, po čemu se tečnost i nečistoća, koja je u nju prešla, odvajaju zaustavljanjem (stajanjem) ili bacanjem ili na drugi koji poznati način.

2. Izvođenje postupka za čišćenje i mešanje masti, naznačeno time, što se po zahtevu 1 prerađena mast podvrgava ponovo istom postupku.

3. Sprava za izvođenje postupka po zahtevu 1 i 2, naznačena time, što se sastoji od klipne ili pužaste prese poznate konstrukcije prilagođene za obrazovanje rezanaca od masti i iz cevi (6) sa štrcaljkom (7) okrenutih matrici (4) prese, kroz koju se cev i štrcaljku štrca tečnost za pranje.

4. Sprava po zahtevu 3, naznačena time, što površina matrice (4) ima krivine (8, 9), koje omogućavaju bezudan ulaz i izlaz tečnosti za pranje i po mogućstvu upravno otsecanje rezanaca od masti.

